

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของอาสาสมัครสาธารณสุขเทศบาลเมือง ในจังหวัดชลบุรี และการเสริมพลังอำนาจที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมือง ของจังหวัดชลบุรี โดยศึกษาจากประชากรที่อาสาสมัครสาธารณสุขทุกคนที่ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 294 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมือง ของจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 4 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่ทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามการเสริมพลังอำนาจในงานที่ได้รับตามการรับรู้อาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมือง ของจังหวัดชลบุรีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดของ Kanter เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับการเสริมพลังอำนาจในงาน จำนวน 31 ข้อ ใน 2 ด้าน ดังนี้

1. การได้รับอำนาจ จำนวน 2 ข้อ ประกอบด้วย

การได้รับทรัพยากร	จำนวน	10 ข้อ
การได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน	จำนวน	6 ข้อ
การได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	6 ข้อ

2. การได้รับโอกาส จำนวน 9 ข้อ ประกอบด้วย

การเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถ จำนวน 6 ข้อ

การยกย่องชมเชยและยอมรับ จำนวน 3 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามส่วนนี้เป็นข้อคำถามปลายปิด ให้เลือกตอบในลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น		ความหมายของคำตอบ
เห็นด้วยมากที่สุด	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวทั้งหมด
เห็นด้วยมาก	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่
เห็นด้วยปานกลาง	หมายถึง	เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวเป็นปานกลาง
เห็นด้วยน้อย	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวทั้งหมด

การให้คะแนน กำหนดค่าการให้คะแนนดังนี้

คำตอบ		คะแนน
เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5 คะแนน
เห็นด้วยมาก	มีค่าเท่ากับ	4 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	มีค่าเท่ากับ	2 คะแนน
ไม่เห็นด้วย	มีค่าเท่ากับ	1 คะแนน

เกณฑ์การแบ่งระดับการได้รับการเสริมพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในการศึกษา ครั้งนี้แบ่งระดับการได้รับอำนาจของอาสาสมัครสาธารณสุขเป็น 3 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best 1977) คือระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับต่ำ โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด และนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มที่ต้องการแบ่ง

$$\begin{aligned}
 \text{จากสูตร ช่วงคะแนนในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} \\
 &= \frac{5-1}{3} = \frac{4}{3} = 1.33
 \end{aligned}$$

ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จะได้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.68- 5.00	การได้รับอำนาจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง
2.34-3.67	การได้รับอำนาจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.00-2.33	การได้รับอำนาจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ

แบ่งระดับการได้รับโอกาสอาสาสมัครสาธารณสุขเป็น 3 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	การแปลผล
3.68- 5.00	การได้รับโอกาสในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง
2.34-3.67	การได้รับโอกาสในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.00-2.33	การได้รับโอกาสในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงานในด้านการป้องกันและควบคุมโรคของอาสาสมัครสาธารณสุขที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากเอกสารที่เกี่ยวข้องตามบทบาทและความสามารถในการปฏิบัติงานอาสาสมัครสาธารณสุขเทศบาลเมือง ในจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยความสามารถ 6 ด้าน จำนวน 26 ข้อ ดังนี้

1. การจัดทำแผนงาน / โครงการ	จำนวน 4 ข้อ
2. การถ่ายทอดความรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์	จำนวน 5 ข้อ
3. การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	จำนวน 6 ข้อ
4. การประสานงาน	จำนวน 5 ข้อ
5. การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคใช้ เลือคอออก	จำนวน 4 ข้อ
6. การติดตามและประเมินผลแผนงาน/โครงการ	จำนวน 2 ข้อ

ลักษณะข้อคำถามส่วนนี้เป็นข้อคำถามปลายปิด ให้เลือกตอบในลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การเลือกตอบและให้คะแนนดังนี้

ระดับความสามารถ	การแปลผล
ระดับมากที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุด
ระดับมาก	หมายถึง ข้อความนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุด
ระดับปานกลาง	หมายถึง ข้อความนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานปานกลาง
ระดับน้อย	หมายถึง ข้อความนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อย
ระดับน้อยที่สุด	หมายถึง ข้อความนั้นเป็นกิจกรรมที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

เกณฑ์การแบ่งระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก แบ่งระดับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขเป็น 3 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ โดยใช้ค่าคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด และนำมาหารด้วยจำนวนกลุ่มที่ต้องการแบ่ง

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร ช่วงคะแนนในชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนกลุ่ม}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = \frac{4}{3} = 1.33 \end{aligned}$$

ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้น จะได้คะแนนในแต่ละระดับดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความสามารถ
3.68- 5.00	ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง
2.34- 3.67	ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
1.00- 2.33	ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ

ส่วนที่ 4 แบบสอบถาม เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้อาสาสมัครสาธารณสุขได้แสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะตามประสบการณ์ที่ได้พบในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก โดยแบ่งข้อคำถามตามความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออก จำนวน 1 ข้อ และปัญหาอื่นๆ จำนวน 1 ข้อ รวม 2 ข้อ

3. การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหาความตรงตามเนื้อหา และความเที่ยงของแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 การทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมือง จังหวัดชลบุรี ที่สร้างขึ้นผ่านการแก้ไขในขั้นต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรค ด้านการบริหารงานสาธารณสุข และด้านการเสริมพลังอำนาจทำการพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้อง

ต้อง เหมาะสมของภาษา ความครอบคลุมตามเนื้อหา เกณฑ์การให้คะแนนและข้อเสนอนแนะในการปรับปรุงแก้ไข การแปลผล และความถูกต้องของการวัด โดยคูคะแนนความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ถ้าสอดคล้องให้คะแนน +1 ไม่แน่ใจให้คะแนน 0 และถ้าไม่สอดคล้องให้คะแนน -1

3.2 การทดสอบหาอำนาจการจำแนกรายข้อ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับ อาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมืองสมุทรสงคราม จำนวน 30 ราย แล้วนำมาวิเคราะห์รายข้อ เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามรายข้อ (Item Analysis)

3.3 การทดสอบหาความเที่ยง (Reliability) นำข้อมูลจากการทดลองใช้แบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามการเสริมสร้างพลังอำนาจในงาน เท่ากับ 0.978 และความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขเท่ากับ 0.976

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทำหนังสือจากหน่วยบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองที่มีประชากรที่ต้องการศึกษาทุกแห่งในจังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตให้อาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมืองนั้นๆ ตอบแบบสอบถาม

4.2 ทำหนังสือจากหน่วยบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ถึงอาสาสมัครสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานอยู่ในเทศบาลเมือง ของจังหวัดชลบุรีเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการส่งแบบสอบถาม ทางไปรษณีย์ และให้ส่งกลับคืนมาทางไปรษณีย์เช่นกัน โดยได้รับแบบสอบถามกลับมา 294 ชุดคิดเป็น ร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูล ในแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดไว้

5.2 ลงรหัสข้อมูลลงในแบบสอบถามแต่ละข้อ

5.3 บันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ และตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูลอีกครั้ง ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล

5.4 ประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ มีดังนี้

5.4.1 ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และข้อมูลเกี่ยวกับการเสริมสร้างพลังอำนาจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข

5.4.2 ใช้สถิติทดสอบสหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient= r) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การเสริมพลังอำนาจในงาน กับความสามารถในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข สำหรับข้อมูลที่วัดแบบ อันตรภาค (Interval) ที่มีการกระจายแบบปกติ (สุวิมล ศิริกาญจน์ 2548: 187)

- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า	มีความสัมพันธ์กันใน
อยู่ระหว่าง-.29 ถึง -.10 หรือ.10 ถึง .29	ระดับต่ำ
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า	มีความสัมพันธ์กันใน
อยู่ระหว่าง-.49 ถึง -.30 หรือ.30 ถึง .49	ระดับปานกลาง
- ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า	มีความสัมพันธ์กันใน
อยู่ระหว่าง-1.00 ถึง -.50 หรือ.50 ถึง 1.00	ระดับสูง

5.4.3 ใช้การทดสอบ χ^2 -test สำหรับข้อมูลที่วัดแบบแบ่งกลุ่ม (Nominal) และใช้ Fisher's Exact test กรณีข้อมูลมีค่า Expected value น้อยกว่า 5 เกินร้อยละ 20

5.4.4 การวิจัยครั้งนี้ กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) เท่ากับ 0.05